

บันทึก

เรื่อง การนับเวลาราชการตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ ๒๔๙๙/๒๕๐๒ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๐๒ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาปัญหาของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการนับเวลาราชการตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙ (กรณี นายอดุล วิเชียรเจริญ) กล่าวคือ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ด้วยความเห็นชอบของกระทรวงศึกษาธิการได้เสนอ ก.พ.ขอเลื่อนนายอดุล วิเชียรเจริญ ข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นเอก อันดับ ๒ ชั้น ๖๕๐ บาท ตำแหน่งอาจารย์ประจำคณะหัวหน้าฝ่ายวิจัยและห้องสมุดเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นพิเศษ โดยขอปรับอัตราเงินเดือนข้าราชการสามัญชั้นเอกที่นายอดุล วิเชียรเจริญ อาศัยเบิกอยู่นั้น กลับเป็นอัตราเงินเดือนชั้นพิเศษตามเดิม ทั้งนี้ โดยพิจารณาเห็นว่า นายอดุล วิเชียรเจริญ เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นเอกมาแล้วเกินกว่า ๓ ปี โดยนับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๔๙๘ คือเมื่อนายอดุล วิเชียรเจริญ ได้เข้าเป็นเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ตำแหน่งอาจารย์ประจำคณะรัฐประศาสนศาสตร์ ชั้นเอก ชั้น ๕๐๐ บาท แต่ทาง ก.พ.พิจารณาเห็นว่า โดยที่ก.พ. ผู้แทนมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และผู้แทนกระทรวงการคลัง ได้ร่วมกันพิจารณาตกลงให้บรรจุนายอดุล วิเชียรเจริญ เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นเอก อันดับ ๒ ชั้น ๖๐๐ บาท ตำแหน่งอาจารย์ประจำคณะรัฐประศาสนศาสตร์ ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙ และการบรรจุนี้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๐ เป็นต้นไป ฉะนั้น นายอดุล วิเชียรเจริญ จึงมีวันรับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นเอกนับแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๐ จนกระทั่งบัดนี้ยังไม่ครบ ๓ ปี จึงไม่อยู่ในข่ายที่จะพิจารณาเลื่อนเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นพิเศษ ตามความในมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๑) ได้ตรวจพิจารณาเรื่องนี้แล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้ ข้อเท็จจริงมีอยู่ว่า นายอดุล วิเชียรเจริญ ได้เข้ารับราชการเป็นเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตำแหน่งอาจารย์ประจำ เงินเดือน ๕๐๐ บาท ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๔๙๘ ต่อมาพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙ เปลี่ยนแปลงฐานะเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นข้าราชการพลเรือน และต่อมา ก.พ. ผู้แทนมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และกระทรวงการคลัง ได้ตกลงให้นายอดุล วิเชียรเจริญ ได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นเอก อันดับ ๒ ชั้น ๖๐๐ บาท ตำแหน่งอาจารย์ประจำคณะ

รัฐประศาสนศาสตร์ ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ฉบับที่ ๒) นี้ แต่เนื่องจากมาตรา ๕ ได้บัญญัติว่า ผู้ใดเป็นศาสตราจารย์ประจำ อาจารย์ประจำ อาจารย์ผู้ช่วย หรือพนักงานของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์อยู่ไม่น้อยกว่าหกเดือนก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และมีคุณสมบัติตามมาตรา ๔๔ หรือแม้จะขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๔๔ แต่ได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ให้ผู้นั้นเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน นับแต่วันที่ผู้นั้นเข้าเป็นศาสตราจารย์ประจำ อาจารย์ประจำ อาจารย์ผู้ช่วย หรือพนักงานของมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง หรือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ เว้นแต่ผู้ดำรงตำแหน่งซึ่ง ก.พ.กำหนดให้บรรจุจากข้าราชการพลเรือนวิสามัญ หรือกระทรวงการคลังให้บรรจุเป็นลูกจ้าง จึงเป็นปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยว่า การเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นเอกของนายอดุล วิเชียรเจริญ เริ่มตั้งแต่เมื่อใด ซึ่งในกรณีนี้อาจแยกพิจารณาได้เป็น ๒ ประเด็น

ประเด็นที่จะต้องพิจารณาในเบื้องต้น คือ บทบัญญัติมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๙ ที่ว่า “....ให้ผู้นั้นเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน นับแต่วันที่ผู้นั้นเข้าเป็นศาสตราจารย์ประจำ อาจารย์ประจำ...” นั้น มีความหมายเพียงใด การที่มาตรา ๕ บัญญัติไว้ดังนี้ย่อมเป็นที่เข้าใจได้ว่าเป็นการกำหนดข้อสมมุติ ไว้สำหรับถือปฏิบัติในกรณีที่กฎหมายอื่นได้บัญญัติเกี่ยวพันถึงสภาพการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ โดยให้ถือได้ว่าข้าราชการดังกล่าวเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญมาตั้งแต่ที่กำหนดไว้ เช่น ในการนับเวลาราชการเพื่อการคำนวณบำเหน็จบำนาญ หรือเพื่อพิจารณาสั่งให้ออกจากราชการเพราะเหตุรับราชการนานตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ เป็นต้น บทบัญญัติมาตรา ๕ มิได้ให้การรับรองสิทธิใด ๆ นอกเหนือไปจากที่ได้บัญญัติไว้ และมีได้เกี่ยวข้องถึงสิทธิการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรีชั้นโท หรือชั้นเอก แต่อย่างใด

ดังนั้น เพื่อที่จะทราบว่า นายอดุล วิเชียรเจริญ เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นเอกตั้งแต่เมื่อใด จึงต้องพิจารณา มาตรา ๗ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่กล่าวถึงการบรรจุและการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นประเด็นที่สอง มาตรา ๗ บัญญัติว่า “ผู้ใดเป็นข้าราชการพลเรือนตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ได้รับการบรรจุเข้าชั้น อันดับ และชั้นเงินเดือน ตามที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ก.พ. และกระทรวงการคลังจะได้ตกลงกัน และให้ถือว่าการดำรงตำแหน่งในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นการดำรงตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน” ซึ่งบทบัญญัตินี้อาจแยกออกได้เป็น ๒ ตอน คือตอนแรกกล่าวถึงการบรรจุเข้าชั้น อันดับ และชั้นเงินเดือน และตอนสองเป็นเรื่องให้ถือว่าการดำรงตำแหน่งนั้นจะเริ่มนับตั้งแต่เมื่อใด ดังนั้น การที่นายอดุล วิเชียรเจริญ จะเป็นข้าราชการชั้นเอกตั้งแต่เมื่อใด จึงต้องเป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๗ ที่ว่าให้ถือว่าการดำรงตำแหน่งชั้นเอกในมหาวิทยาลัยธรรมศัตร์นับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ฉบับที่ ๒ ใช้บังคับ คือวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๐

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย
(นายหยุต แสงอุทัย)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
พฤศจิกายน ๒๕๖๒